

แนวทางการส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครูโดยใช้การสัมภาษณ์ด้วย
การกำหนดสถานการณ์และงานเป็นฐาน

Guidelines for Enhancing Student Teacher' Intention to be Teachers Using Scenario
and Task-Based Interview

พิชญภัฏ ประจวบกลาง¹ ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ²

Pitchayapak Prajuabklang¹ Duangkamol Traiwichitkhun²

¹นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Master degree of Educational Research Methodology, Faculty of Education, Chulalongkorn University,
E-mail: Pitchayapakp18@gmail.com

²รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Associate Professor, Ph.D., Department of Education Research and Psychology, Faculty of Education,
Chulalongkorn University, E-mail: duangkamol.t@chula.ac.th

Received: August 20, 2021; Revised: February 9, 2022; Accepted: June 26, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครูโดยใช้การสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงานเป็นฐาน เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีผลต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู โดยใช้การสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงานเป็นฐาน และ 2) เพื่อสังเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง คือครูในโรงเรียนรวมทั้งสิ้น 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงานเป็นฐาน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยการลงรหัสข้อมูล การสรุปตีความ เปรียบเทียบผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์ปัญหาของครูแบ่งออกเป็น 7 ประเด็นหลัก 19 ประเด็นย่อย หรือ 67 ตัวบ่งชี้ ซึ่งปัญหาที่กระทบต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครูมากที่สุด 3 อันดับแรก คือความไม่พร้อมของครอบครัว พัฒนาการนักเรียนล่าช้า/พื้นฐานความรู้และทักษะน้อย/เด็กพิเศษ การไม่ให้ความร่วมมือของครอบครัวและสังคม แนวทางส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูถูกพัฒนาเป็น 7 ประเด็นหลักคือ 1) วิธี/รูปแบบการสอน 2) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) เนื้อหาวิชา ในหลักสูตร 4) การส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครู ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู 5) อาจารย์ 6) เสนอโอกาสในการประกอบอาชีพ 7) ระบบการคัดเลือกนักศึกษา โดยแบ่งเป็น 14 ประเด็นย่อย 51 ตัวบ่งชี้ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร และส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครูต่อไป

คำสำคัญ: ความตั้งใจประกอบอาชีพครู, นักศึกษาครู, การกำหนดสถานการณ์และงานเป็นฐาน

Abstract

Research on guidelines for enhancing student teachers' intention to be teachers using scenario and task-based Interview is a qualitative research, the purposes of the research were 1) to analyze the situation that affects the student teachers' intention to be teachers and 2) to synthesize guidelines for enhancing student teachers' intention to be teachers. The research sample were selected by purposive sampling, total 12 teachers. The instrument was an interview form. The data was analyzed by coding the data, conclusions, interpretations, comparisons, the results showed that the teacher's problem situation was divided into 7 main component, 19 sub-component, 67 indicators. The most three problem that affect the intention to be teacher are the family's unpreparedness, delayed student development/low skills/special children and failure to cooperate with family and society. The guidelines for enhancing student teachers' intention to be teachers have seven main components such as 1) teaching methods, 2) teaching experience training, 3) course content in the curriculum, 4) promoting professional ethics of teachers, 5) instructors, 6) offer career opportunities, and 7) Student selection system all seven main components divided into 14 sub-component, 51 indicators.

Keywords: Intention to be Teachers, Bachelor of Education Program, Scenario and Task-based Interview

บทนำ

การพัฒนาครู คือสิ่งสำคัญของการพัฒนาการศึกษา การผลิตนักศึกษาครูเพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพและมีความรักในวิชาชีพครู เป็นเรื่องที่สถาบันการผลิตครูให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อผลิตนักศึกษาครูที่มีความมั่นใจและเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถเป็นครูที่มีคุณภาพได้ เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วมีความตั้งใจประกอบวิชาชีพครู เพื่อให้มีครูเพียงพอต่อความต้องการของประเทศ และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นในทุกปี (UNESCO Bangkok, 2018)

ปัญหาขาดแคลนครูหรือมีครูไม่ครบชั้นเป็นปัญหาที่อยู่กับประเทศไทยมานาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพด้านการศึกษาของนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) และหากนักศึกษาครูที่จบมาแล้วไม่ตั้งใจประกอบอาชีพครู ก็จะทำให้ขาดแคลนครูไม่สิ้นสุด ทั้งนี้ ความตั้งใจประกอบอาชีพครูนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา บริบทสังคม ค่านิยม และกระบวนการการผลิตครู ทั้งที่มากขึ้น และลดลงตลอดระยะเวลาการศึกษาในหลักสูตรครู และมีนักศึกษาครูออกจากหลักสูตรครูก่อนสำเร็จการศึกษา หรือไม่เลือกประกอบอาชีพครูเมื่อสำเร็จการศึกษา (Tran & Huynh, 2019) นั่นสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรครูที่ดีสามารถเพิ่มความตั้งใจประกอบอาชีพครูได้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของบุษบา บัวสมบูรณ์ (2563) ที่พบว่า การปรับโครงสร้างหลักสูตร การลดหรือเพิ่มรายวิชาบังคับ ให้สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่คาดหวังกับหลักสูตร นั้นมีผลต่อการสร้างความมั่นใจในการประกอบอาชีพครูในอนาคต ทั้งนี้การจะพัฒนาแนวทางส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูจะต้องสังเคราะห์มาจากการเก็บข้อมูลที่มีคุณภาพ ซึ่งปัจจุบันในหลายประเทศนิยมใช้การสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงานซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลแนวทางในการส่งเสริมที่น่าเชื่อถือ โดยผู้วิจัยต้องกำหนดสถานการณ์ปัญหา และกำหนดงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น เพื่อให้ผู้ตอบอธิบายแนวทางการแก้ปัญหาหรือขั้นตอนการทำงาน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำไปใช้เพื่อการปรับปรุง การประเมินผล การพัฒนา และการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ผู้วิจัยศึกษา โดยในเชิงของการศึกษา ส่วนใหญ่นำไปใช้ในการประเมินหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (Selim, Andreas, Philipp, Karl, & Wilfried, 2016) จึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการประเมิน

ปัญหาของการลดลงของความตั้งใจประกอบอาชีพครูเพื่อนำไปสู่การเสนอแนวทางแก้ปัญหาที่ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ และในปัจจุบันยังไม่พบงานวิจัยที่ใช้วิธีนี้ในการพัฒนาหลักสูตรครูในประเทศไทย

นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความตั้งใจประกอบอาชีพครู พบได้มากในงานวิจัยของต่างประเทศ เช่น การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครู ของ Ikupa et al (2019) และ Tran and Huynh (2019) ส่วนในประเทศไทยนั้นยังพบไม่มาก ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเป็นครูมากกว่า ดังเช่น และณัฐพล แจ้งอักษร (2558) ที่ศึกษาพบว่า การดำเนินการของสถาบันผลิตครูมีผลอย่างยิ่งต่อแรงจูงใจในการเป็นครู และ สุขุมาลัย หนกหลัง (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลส่งผ่านแบบปรับของการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเป็นครูที่มีต่อความมุ่งมั่น ตั้งใจในการเป็นครู นอกจากนี้ มนัสพันธ์ หัตถศักดิ์. (2564) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นของนักศึกษาครูต่อหลักสูตรครู เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม สร้างความมั่นใจ และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ ซึ่งยังไม่มียานวิจัยที่ศึกษาความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครูที่เปลี่ยนแปลงจากผลของการจัดการศึกษาในหลักสูตรครู

การลดลงของความตั้งใจประกอบอาชีพครูจนทำให้นักศึกษาครูในปัจจุบันบางส่วนไม่ยอมประกอบวิชาชีพครู หลังจบการศึกษาดังกล่าว เป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาของประเทศ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู โดยสังเคราะห์จากสถานการณ์ปัญหาที่ครูในโรงเรียนต้องพบ และสะท้อนกลับไปยังหลักสูตรว่าหลักสูตรได้เตรียมนักศึกษาครูที่มีความพร้อมในการรับมือกับปัญหาในโลกแห่งความเป็นจริงเหล่านี้หรือไม่ โดยใช้การสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงาน (scenario and task-based interview) เพื่อนำมาสังเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครูได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและสังคมของไทยโดยมุ่งหวังให้นักศึกษาครูมีความตั้งใจประกอบอาชีพครูเมื่อจบการศึกษาไป เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการผลิตครูให้กับสถาบันผลิตครูในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีผลต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู โดยใช้การสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงานเป็นฐาน
2. เพื่อสังเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความตั้งใจประกอบอาชีพครู (intention to be teacher) หมายถึง กระบวนการทางความคิดที่ตนเองต้องการที่จะประกอบอาชีพครู หรือการตัดสินใจเลือกอาชีพครูเป็นอาชีพในอนาคต โดยมีการกำหนดเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้อย่างแน่วแน่และแสดงออกทางพฤติกรรมของแต่ละบุคคลเพื่อที่จะทำให้เป้าหมายนั้นสำเร็จ

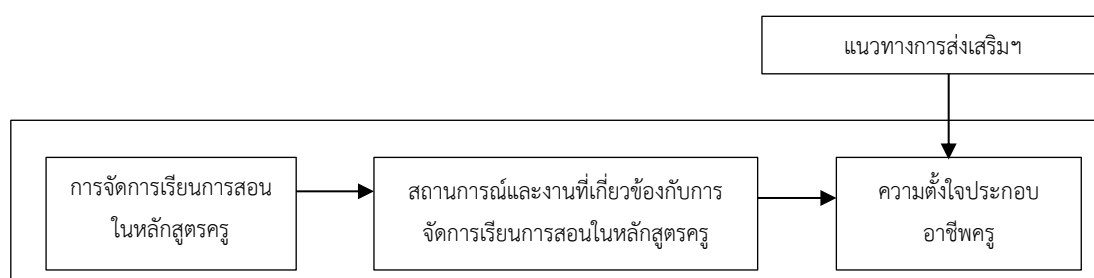
การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรครู หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรครูทั้ง กิจกรรม การสอน ภาระงาน และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมุ่งเน้นนักศึกษาครูได้เรียนรู้ทักษะจำเป็น หล่อหลอมจิตวิญญาณครู รักในอาชีพ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานการณ์จริง ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการผลิตครูสามารถผลิตครูที่มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่เหมาะสมตามที่สังคมต้องการ

การสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงาน (scenario and task-based interview) หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูลของงานวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์โดยใช้สถานการณ์และงานเป็นฐาน นั่นคือ ผู้วิจัยต้องฉายภาพสถานการณ์ปัญหา และกำหนดงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น เพื่อให้ผู้ตอบอธิบายแนวทางการแก้ปัญหาหรือขั้นตอนการทำงาน โดยพิจารณา จินตนาการ และตีความสถานการณ์ประกอบกับงานที่ได้รับให้สอดคล้องกัน ข้อมูล

ที่ได้จากการสัมภาษณ์นำไปใช้เพื่อการปรับปรุง การประเมินผล การพัฒนา และการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ผู้วิจัยศึกษา ข้อมูลที่ได้จะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะอธิบายความเป็นไปได้ของอนาคต

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูนั้น ต้องใช้การสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงานเป็นฐานเพื่อให้ได้สถานการณ์ที่เป็นปัญหาของการทำงานครูในสภาพจริงและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรครูซึ่งมีผลต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู โดยข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างเป็นแนวทางการส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู โดยแสดงได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดผู้ให้ข้อมูล: เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีผลต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครูของนักศึกษาครู ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงานเป็นฐาน ผู้ให้ข้อมูลถูกเลือกแบบเจาะจง คือ 1. ครูต้นแบบ จำนวน 3 คน คุณสมบัติ คือ 1) ได้รับรางวัลครูต้นแบบจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) มีประสบการณ์สอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี 3) มีประสบการณ์การเป็นครูที่เลี้ยงในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน และ 2. ครูในโรงเรียน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง จากลักษณะโรงเรียน 3 แบบ เลือกมาแบบละ 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 9 คน โดยลักษณะโรงเรียน 3 แบบนั้นได้แก่ 1) เป็นครูในโรงเรียนที่ขาดแคลน ห่วงไกลความเจริญ หรือด้อยโอกาส 2) เป็นครูในโรงเรียนที่มีปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน 3) เป็นครูในโรงเรียนที่มีปัญหาด้านการควบคุมพฤติกรรมนักเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีผลต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ชุด โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้ 2.1) ศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์และผลของการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรครูที่มีต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครูจากตำรา เอกสาร วารสาร บทความ และสิ่งพิมพ์ 2.2) รวบรวมสถานการณ์ปัญหาของการทำงานในโรงเรียนของครู เพื่อกำหนดสถานการณ์และงานลงในแบบสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อกับครูต้นแบบทั้ง 3 คน และครูในโรงเรียน 9 คน เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงาน ขออนุญาตในการเข้าไปเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า และนัดเวลาในการใช้แบบสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์พร้อมบันทึกเสียงและนำมาถอดเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล: ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ แล้ววิเคราะห์ข้อมูล ด้เปรียบเทียบสถานการณ์ สรุปผล และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีผลต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครูและ ตอนที่ 2 แนวทางในการส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีผลต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู

ข้อมูลสถานการณ์ที่มีผลต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครูได้มาจากการสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงานเป็นฐาน โดยศึกษากับครูต้นแบบและครูในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ตรงในการจัดการกับสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ในสภาพจริงของการประกอบอาชีพครู เพื่อนำมาวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีผลต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู มีข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่ม	รหัส	ประสบการณ์	โรงเรียน
ครูต้นแบบ	A1	14 ปี	โรงเรียนทางภาคตะวันออก
	A2	11 ปี	โรงเรียนชอชยแดน ภาคเหนือ
	A3	10 ปี	โรงเรียนจังหวัดชยแดนภาคใต้
ครูในโรงเรียนที่ขาดแคลน ว่างไกล ความเจริญ หรือด้อยโอกาส	B1	5 ปี	โรงเรียนชนบททางภาคเหนือ
	B2	11 ปี	โรงเรียนชนบทภาคตะวันออกเฉียง เหนือ
	B3	8 ปี	โรงเรียนชนบททางภาคใต้
ครูในโรงเรียนที่มีปัญหาด้านการจัด การเรียนการสอน	C1	17 ปี	โรงเรียนมัธยมศึกษาตกลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	C2	5 ปี	โรงเรียนประถมศึกษาทางภาคใต้
	C3	10 ปี	โรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่พิเศษ ในกรุงเทพมหานคร
ครูในโรงเรียนที่มีปัญหาด้านการควบคุม พฤติกรรมนักเรียน	D1	7 ปี	โรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่ทางภาคกลาง
	D2	8 ปี	โรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่ทางภาคกลาง
	D3	5 ปี	โรงเรียนมัธยมศึกษาตกลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สถานการณ์ที่ลดความตั้งใจประกอบอาชีพครูของครูและนักศึกษาครูแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปสถานการณ์ปัญหาที่ส่งผลต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครู

ปัญหา	สถานการณ์ปัญหา	ผู้ให้ข้อมูล	ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์
ครูต้นแบบ (A1-A3)			
P02	ความแตกต่างระหว่าง ผู้เรียน	A2, A3	A2: พบปัญหานักเรียนชนเผ่าจำนวนมาก มีความหลากหลาย ทั้งทางด้านวัฒนธรรมภาษา รวมถึงอายุ A3: โรงเรียนตามชยแดนที่สอนอยู่ ปัญหาเรื่องของเด็กคือความนับถือต่างศาสนา บางคนไม่มีเพื่อน จนเกิดความเครียดในการใช้ชีวิตในโรงเรียน

ปัญหา	สถานการณ์ปัญหา	ผู้ให้ข้อมูล	ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์
P03	ความพร้อมของครอบครัว	A2, A3	A2: ปัญหาครอบครัว ที่ส่วนมากนักเรียนจะอยู่กับปู่ย่าตายาย ทำให้มีปัญหาเรื่องการดูแลลูกหลาน การขาดสารอาหาร การขาดความอบอุ่นและปัญหาพฤติกรรม
P04	ภาระงานนอกการสอน	A2	A2: ปัญหาเรื่องงานนอกการสอนที่มากกว่า 50% ของงานทั้งหมด ทำให้กระทบต่อการสอน เป็นเรื่องท้าทายที่จะต้องบริหารจัดการให้ลงตัว
P01	การทำงานร่วมกับเพื่อนครู	A1	A1: ปัญหาที่เพื่อนครูไม่ยอมปฏิบัติงานในหน้าที่จนส่งผลให้งานอื่น (ที่เรารับผิดชอบ) ล่าช้าไปด้วย วิธีแก้คือ ขอข้อมูลเขามา แล้วเราก็ปรับให้เราทำงานต่อไปได้
P05	การบริหารงบประมาณ	A3	A3: เป็นเรื่องของการบริหารงบประมาณของสายบังคับบัญชาซึ่งให้งบมาจำกัด กระทบต่อเรื่องของการสอนกิจกรรมการซ่อมแซมคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนทำให้โรงเรียนขาดความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน
P06	พัฒนาการนักเรียนล่าช้า/ เด็กพิเศษ	A3	A3: ส่วนมากไม่มีความพร้อมทางด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ทักษะทางด้านภาษา การอ่านออกเขียนได้ และทักษะคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นปกติของเด็กชนบท
P07	ด้อยโอกาส	A3	A3: ยังเข้าไม่ถึงสื่อการเรียนและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีช่องว่างความไม่ทัดเทียมกับเด็กในเมือง
ครูในโรงเรียนที่ขาดแคลน ห่วงไกลความเจริญ หรือด้อยโอกาส (B1-B3)			
P02	ความแตกต่างระหว่างผู้เรียน	B2	B2: มีปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างผู้เรียน เพราะต้องสอนหลายวัย รวบรวมชั้นเรียน
P03	ความพร้อมของครอบครัว	B1	B1: นักเรียนขาดโอกาสมีฐานะยากจน
P08	ความร่วมมือของครอบครัวและสังคม	B1	B1: ผู้ปกครองดูแลอบรมสั่งสอนบุตรหลานของตัวเองไม่ถูกวิธี ไม่มีเวลา ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนน้อยมาก
P04	ภาระงานนอกการสอน	B1, B3	B1: งานนอกเหนืองานสอนจำนวนมากจนทำให้ไม่มีเวลาดูแลผู้เรียนอย่างทั่วถึง B3: ภาระงานนอกเหนือจากการสอนทำให้ครูใช้เวลาในการทำงานอยู่กับงานอื่นมากไป
P05	การบริหารงบประมาณ	B1	B1: งบประมาณมีอยู่อย่างจำกัดทำให้ไม่สามารถส่งเสริมการเรียนการสอนหรือใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียนได้ ต้องขอความร่วมมือจากผู้ปกครองบ้าง
P06	พัฒนาการนักเรียนล่าช้า/เด็กพิเศษ	B1, B2	B1: เด็กพัฒนาการล่าช้ามาตั้งแต่ต้น แล้วถูกส่งต่อมาที่ระดับชั้นโดยไม่ได้รับการแก้ไข B2: ปัญหาเรื่องความสามารถที่แตกต่างระหว่างผู้เรียนมีมากไป และมีเด็กพิเศษ
P09	ระบบอาวุโสในโรงเรียน	B1	B1: ระบบอาวุโสในโรงเรียนทำให้ครูที่มีอายุน้อยกว่าเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ไม่ได้ ทำให้โรงเรียนมีแต่ไอเดียของคนรุ่นเก่าและไม่มีการพัฒนาที่ตรงกับยุคสมัยปัจจุบัน
P10	การออกแบบกิจกรรมสอนและการจัดการชั้นเรียน	B2	B2: ปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหา ที่เกี่ยวกับ การสอนที่ไม่ได้ตามแผนที่วางไว้ ด้วยความไม่พร้อมของเด็ก หรือจากงานอื่น ๆ ที่มารบกวนการสอน หรือไม่มีงบประมาณ
P11	ความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียน	B1, B2	B1: เกิดความขัดแย้งและแบ่งกลุ่ม แบ่งฝ่าย จนทำให้ทำงานส่วนรวมแล้วติดขัดอยู่เสมอ B2: บุคลากรในโรงเรียนไม่เข้าใจกัน มุมมองต่างกัน เป็นเรื่องยากที่จะเปลี่ยนความคิด
P12	การสอนไม่ตรงกับเอกวิชาที่เรียนจบมา/ เด็กพิเศษ	B1, B3	B1: ได้สอนไม่ตรงเอกที่จบมา รวมถึงเด็กพิเศษ และจะต้องสอนรวมในเวลาเดียวกัน สงสารเด็กเพราะบางกิจกรรมเค้าไม่สามารถเรียนรู้แบบเดียวกันได้ B3: เป็นเรื่องของการต้องไปสอนในชั้นเรียนที่ไม่ตรงกับเอกวิชาที่เราจบมา ทำให้ต้องไปเรียนรู้วิธีการสอนแบบใหม่
P13	อัตราครูไม่ครบชั้น	B1, B3	B1: ครูไม่ครบชั้นไม่มีงบจ้าง จำนวนครูในโรงเรียนมีน้อยต้องช่วยเหลือกันสอน

ปัญหา	สถานการณ์ปัญหา	ผู้ให้ข้อมูล	ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์
			B3: ปัญหาเกิดจากการขาดแคลนครูการไม่มีงบประมาณของประเทศมาจ้างครูให้เพียงพอ
P14	การปรับตัวของครูจบใหม่	B1, B3	B1: ตอนมาสอนแรกๆหลังเรียนจบก็คิดว่าต้องเจอปัญหา แต่พอมาจริงๆ มันตกใจและท้อมาก เพราะเป็นโรงเรียนที่ขาดแคลนและมีปัญหามากกว่าที่จินตนาการไว้มาก ๆ
P15	นโยบายผู้บริหาร/ระบบบริหารของโรงเรียน	B1, B3	B1: ผู้บริหารไม่ทำงาน แต่อยากได้ผลงาน จึงสั่งให้ครูทำงานส่วนกลาง ทั้งที่ครูมีภาระงานสอนมากอยู่แล้ว B3: ผู้บริหารไม่ได้มีความรู้เรื่องการบริหารจริง ๆ เห็นได้จากการพยายามพาโรงเรียนให้เป็นแบบโรงเรียนอื่น โดยที่ไม่ดูบริบทและสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียน
ครูในโรงเรียนที่มีปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน (C1-C3)			
P03	ความพร้อมของครอบครัว	C1, C2	C2: นักเรียนอยู่กับปู่ย่าตายาย ไม่มีความรู้ในการสอนและดูแลเด็ก หรือบางคนพ่อแม่ทำงานหาเช้ากินค่ำ ไม่มีเวลาดูแลลูก ส่งผลต่อพฤติกรรมของลูก
P08	ความร่วมมือของครอบครัวและสังคม	C1, C2	C1: ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการดูแล ผู้ปกครองตามใจลูก ไม่กล้าสอนลูก บังคับลูกไม่ได้ C2: ผู้ปกครองที่ไม่ให้ความร่วมมือแต่มีความคาดหวังสูง ต่อว่าครูเมื่อผลที่เกิดขึ้นกับลูกไม่เป็นตามที่คาดหวัง
P05	การบริหารงบประมาณ	C2	C2: การเสนอไอเดียทางด้านการจัดกิจกรรมโครงการงานสื่อการเรียนการสอน มักจะถูกโดนขัดเนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอและนโยบายของผู้บริหารไม่เน้นที่ผู้เรียนแต่อาจเน้นที่ผลงานหรือชื่อเสียง
P06	พัฒนาการนักเรียนล่าช้า/เด็กพิเศษ	C1	C1: พื้นฐานของนักเรียนมีไม่มากพอ โดยเฉพาะช่วงรอยต่อระหว่างการศึกษาจากระดับอนุบาลมาสู่ระดับประถมหรือระดับประถมระดับมัธยมไม่มีทักษะการอ่านออกเขียนได้
P10	การออกแบบการจัดกิจกรรมสอนและการจัดการชั้นเรียน	C3	C3: ต้องคิดว่าจะสอนนักเรียนอย่างไร จะดึงดูดคนที่มีปัญหา ชอบหนีเรียน ให้กลับมาเรียนอย่างไร การสอนจะสอนแบบบรรยายเฉย ๆ ไม่ได้
P11	ความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียน	C1, C3	C1: วัฒนธรรม ในองค์กร ความมีโอ้โก้ของครูทำให้ทำงานร่วมกันยาก จุดมุ่งหมายต่างกัน C3: ปัญหาที่จากวัฒนธรรมองค์กร ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างครูที่มีความคิดแตกต่างกัน
P16	พฤติกรรมนักเรียน	C1, C2	C1: ปัญหาหาเสพติด การโดดเรียน การหนีเรียน และปัญหานักเรียนท้องในวัยเรียน ครูจะต้องพานักเรียนเข้าระบบดูแลช่วยเหลือ ให้โอกาส และปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้เรียนที่บ้านและส่งงานตามที่ได้รับมอบหมายและ ปัญหา นักเรียนที่มาเรียนแต่ไม่เรียนไม่มีความตั้งใจเรียน ไม่มแรงจูงใจในการเรียน
P15	นโยบายผู้บริหาร/ระบบบริหารของโรงเรียน	C1, C3	C1: ความไม่ชัดเจนของระบบบริหารจัดการเช่นระบบเอกสาร ระบบค่าสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียน C3: ปัญหาจากการบริหารจัดการซึ่งมีความไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทสังคมของโรงเรียนหรือลักษณะของผู้เรียนในโรงเรียน โครงสร้างบริหารไม่มีความมั่นคง ส่งผลต่อแผนการศึกษาต่างๆในโรงเรียนที่ด้อยคุณภาพ
P17	ความไม่ชัดเจนของหลักสูตร	C1	C1: ความไม่ชัดเจนของหลักสูตรไม่เียบขาดไม่มีมาตรฐาน หรือมักจะลอกมาจากโรงเรียนอื่น

ปัญหา	สถานการณ์ปัญหา	ผู้ให้ข้อมูล	ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์
P01	การทำงานร่วมกับเพื่อนครู	C2	C2: ปัญหาครูผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดในโรงเรียน ไม่ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมใหม่ ๆ นวัตกรรมใหม่ ๆ เนื่องจากไม่อยากเปลี่ยนแปลง และไม่มีวาทะที่อธิบายใน การพัฒนาตนเองแล้ว
ครูในโรงเรียนที่มีปัญหาด้านการควบคุมพฤติกรรมนักเรียน (D1-D3)			
P03	ความพร้อมของครอบครัว	D3	D3: ครอบครัวมีฐานะยากจนมาก ๆ ส่งผลต่อการส่งลูกไปเรียน บางวันก็ขาดเรียน คำพูด พฤติกรรม ความก้าวร้าว พอนำมาใช้กับเพื่อนในโรงเรียนและเกิดปัญหา ระหว่างนักเรียน
P08	ความร่วมมือของครอบครัวและสังคม	D1, D2, D3	D1: หลายครั้งปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนมีสาเหตุมาจากการเลี้ยงดูจากที่บ้าน D2: ครอบครัวไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการแก้ปัญหาจึงทำให้ยาก ต่อการแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน D3: เด็กเวลาอยู่ในโรงเรียนจะสั่งสอนได้ง่าย แต่เมื่อออกนอกโรงเรียนไปเจอสังคม ที่ไม่ได้ช่วยส่งเสริมก็กลับมาแย่
P06	พัฒนาการนักเรียนล่าช้า/เด็กพิเศษ	D1, D2, D3	D1: ปัญหาการอ่านออกเขียนได้เป็นปัญหาหลัก ๆ D3: ส่วนมากผลการเรียนไม่ดี รวมถึงเด็กสมาธิสั้นเด็กพิเศษ ซึ่งสอนยากขึ้น
P09	ระบบอาวุโสในโรงเรียน	D2	D2: ปัญหาการประสานงานกับครูที่ค่อนข้างอาวุโสในโรงเรียนทำงานร่วมกันไม่ราบรื่น
P10	การออกแบบการ กิจกรรมสอนและการ จัดการชั้นเรียน	D1, D2, D3	D1: ปัญหาใหญ่ที่คิดทุกวันคือต้องพัฒนาตัวเองและพัฒนาเด็กอย่างถูกทางอยู่ เสมอ D2: มีเด็กพิเศษร่วมเรียน ซึ่งการสอนจะต้องออกแบบพิเศษ ทำให้การคุมชั้นเรียน ยากขึ้น D3: ปัญหาเรื่องของการออกแบบการสอนซึ่งไม่สามารถออกแบบตามตัวชีวิตได้ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา
P11	ความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียน	D1	D1: การทำงานกับครูในโรงเรียน เพราะหลายคนก็หลายความคิด จุดมุ่งหมาย ต่างกัน บางคนมุ่งหวังผลงานตนเองจนไม่ได้สนใจเด็ก และงานส่วนรวมของ โรงเรียน
P16	พฤติกรรมนักเรียน	D1, D2, D3	D1: นักเรียนทะเลาะวิวาท ดิตยา ค้ายา ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ส่งงาน ลาออกกลางคัน D3: การอยู่ในโรงเรียนเล็ก ไม่สามารถเลือกเด็กนักเรียนได้ จึงเป็นศูนย์รวมของ นักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรม
P14	การปรับตัวของครูจบใหม่	D3	D3: เคยมีหลายครั้งที่ตกใจกับปัญหาที่เจอจริง ๆ เพราะตอนเรียนครู เราไม่เคย ได้เจออะไรที่มันยาก เราจะเจอที่ที่อาจารย์เลือกมาให้แล้ว ซึ่งไม่ตรงกับสภาพจริง ที่เจอเลย
P18	การประเมินผล การเรียน	D3	D3: ต้องประเมินผลที่หลากหลายกำหนดเกณฑ์ให้เหมาะกับนักเรียนในแต่ละกลุ่ม
P15	นโยบายผู้บริหาร/ระบบบริหารของโรงเรียน	D1	D1: การทำงานกับผู้บริหารมีความยาก เพราะผู้บริหารเน้นแต่ชื่อเสียง ไม่เน้นเด็ก เป็นสำคัญ

ข้อมูลในตารางที่ 2 สามารถสรุปข้อมูลสถานการณ์ปัญหาที่ครูทั้ง 4 กลุ่มต้องเผชิญตลอดระยะเวลาการประกอบอาชีพครูนั้น ที่นำมาซึ่งการลดความตั้งใจประกอบอาชีพครู ได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางสรุปความถี่ของสถานการณ์ปัญหาที่การลดความตั้งใจประกอบอาชีพครู

รหัส	ปัญหาที่ลดความตั้งใจประกอบอาชีพครู	ความถี่	ผู้ตอบ
P01	การทำงานร่วมกับเพื่อนครู	2	A1, C2
P02	ความแตกต่างระหว่างผู้เรียน	3	A2, A3, B2
P03	ความไม่พร้อมของครอบครัว	6	A2, A3, B1, C1, C2, D3
P04	ภาระงานนอกการสอน	3	A2, B1, B3
P05	การบริหารงบประมาณ	3	A3, B1, C2
P06	พัฒนาการนักเรียนล่าช้า/พื้นฐานความรู้และทักษะน้อย/เด็กพิเศษ	7	A3, B1, B2, C1, D1, D2, D3
P07	ด้อยโอกาส	1	A3
P08	การไม่ให้ความร่วมมือของครอบครัวและสังคม	6	B1, C1, C2, D1, D2, D3
P09	ระบบอาวุโสในโรงเรียน	2	B1, D2
P10	การออกแบบการกิจกรรมสอนและการจัดการชั้นเรียน	5	B2, C3, D1, D2, D3
P11	ความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียน	5	B1, B2, C1, C3, D1
P12	การสอนไม่ตรงกับเนื้อหาที่เรียนจบมา	2	B1, B3
P13	อัตราครูไม่ครบชั้น	2	B1, B3
P14	การปรับตัวของครูจบใหม่	3	B1, B3, D3
P15	นโยบายผู้บริหาร/ระบบบริหารของโรงเรียน	5	B1, B3, C1, C3, D1
P16	พฤติกรรมนักเรียน	5	C1, C2, D1, D2, D3
P17	ความไม่ชัดเจนของหลักสูตร	1	C1
P18	การประเมินผลการเรียน	1	D3

ผู้วิจัยสรุป จัดกลุ่ม และสังเคราะห์ออกมาเป็นประเด็นปัญหาหลัก ประเด็นปัญหาย่อย และตัวบ่งชี้ของปัญหาดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตารางสรุปสถานการณ์ปัญหาและตัวบ่งชี้ ที่นำมาซึ่งการลดความตั้งใจประกอบอาชีพครู

ประเด็นหลัก	รหัส	ประเด็นย่อย	ตัวบ่งชี้
1. ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนครูในโรงเรียน	P01	1.1 การทำงานร่วมกับเพื่อนครู	1. เพื่อนครูไม่รับผิดชอบงานตนเอง ไม่กระตือรือร้น จนส่งผลต่องานของครูคนอื่น 2. เพื่อนครูที่ใกล้ชิดไม่ช่วยงาน ทั้งงาน โยนความรับผิดชอบ 3. เพื่อนครูไม่พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัย ต่อต้านการทำอะไรใหม่ ๆ เพื่อพัฒนานักเรียน 4. เพื่อนครูยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง เข้าถึงยาก และไม่ยืดหยุ่นทางความคิด
	P09	1.2 ระบบอาวุโสในโรงเรียน	1. ครูใหญ่ไม่รับฟังความคิดเห็นของครูใหม่ 2. โรงเรียนมีแต่กิจกรรมและนโยบายเดิม ๆ ไม่พัฒนาให้ทันสมัย เพราะครูส่วนมากเป็นครูอาวุโส 3. ตัวแทนครูหรือผู้นำในงานต่าง ๆ ต้องเป็นครูอาวุโสหรือมีประสบการณ์สอนมากกว่าเสมอ
	P11	1.3 ความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียน	1. เพื่อนครูมีการแบ่งกลุ่ม แบ่งฝ่าย เกิดความขัดแย้ง จนงานส่วนรวมติดขัด 2. เกิดการสื่อสารที่เข้าใจไม่ตรงกัน มุมมองต่างกันระหว่างครูที่อยู่ต่างกลุ่มทำงานร่วมกันยาก 3. เพื่อนครูมีจุดมุ่งหมายต่างกัน เช่น มุ่งผลงาน มุ่งอำนาจ มุ่งพัฒนานักเรียน มุ่งชื่อเสียง 4. วัฒนธรรมในองค์กรขัดกับความเป็นตัวตนของครูจนสร้างความอึดอัด

ประเด็นหลัก	รหัส	ประเด็นย่อย	ตัวบ่งชี้
2. ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน	P02	2.1 ความแตกต่างระหว่างผู้เรียน	1. ต้องสอนนักเรียนที่แตกต่างทางศาสนา ต่างภาษา ขนเผ่า พัฒนาการ ความสามารถ และอายุ 2. ต้องรับมือกับการแบ่งกลุ่มของนักเรียนตามศาสนา ภาษา ขนเผ่าและมีนักเรียนบางคนถูกทิ้ง 3. นักเรียนถูกล้อและถูกกลั่นแกล้งจากกลุ่มเพื่อที่ต่างศาสนา ต่างภาษา ต่างชนเผ่าหรือมีจุดด้อย
	P06	2.2 พัฒนาการนักเรียนล่าช้า/พื้นฐานความรู้และทักษะน้อย/เด็กพิเศษ	1. นักเรียนมีพัฒนาการช้ามาตั้งแต่เด็ก สะสมมาสู่ขั้นที่สูงขึ้นโดยไม่ได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น 2. นักเรียนมีปัญหาไม่รู้หนังสือ การอ่าน เขียน และจับใจความ ส่งผลต่อทักษะการวิเคราะห์โจทย์ 3. นักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นทักษะที่ใช้ทุกรายวิชา ทำให้เรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ ได้ช้า 4. นักเรียนชนบท ขาดทักษะทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ทำให้ไม่เท่าเทียมกับนักเรียนในเมือง 5. นักเรียนที่เป็นกลุ่มเด็กพิเศษมีมากขึ้นในห้องเรียน มีอาการสมาธิสั้นจนรบกวนการเรียนรู้ 6. ปัญหาการปรับตัวของนักเรียนในช่วงรอยต่อระหว่างระดับชั้น ทำให้เกิดปัญหาการเรียน
	P16	2.3 พฤติกรรมนักเรียน	1. นักเรียนทะเลาะวิวาทในห้องเรียนระหว่างที่ครูกำลังสอน 2. นักเรียนพูดด้วยคำหยาบคาย รุนแรง ทั้งกับเพื่อน และครู 3. นักเรียนปัญหาซู้สาว และท้องในวัยเรียน 4. นักเรียนติดยาเสพติด และค้ายาเสพติดในโรงเรียนและนอกโรงเรียน 5. นักเรียนลักขโมยของของเพื่อน/ครู/โรงเรียน 6. ต้องสอนในห้องเรียนที่คัดเลือกนักเรียนไม่ได้มีปัญหาการเรียนและพฤติกรรมมาอยู่ร่วมกัน 7. นักเรียนมาเรียนแต่ไม่สนใจเรียน เช่น เล่นโทรศัพท์ เหม่อลอย หรือทำอย่างอื่นระหว่างเรียน 8. นักเรียนหนีเรียน ไม่ส่งงาน ไม่เข้าสอบ ภาระงานค้าง
3. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครองและชุมชน	P03	3.1 ความพร้อมของครอบครัว	1. ครอบครัวแตกแยก ไม่มีเวลาดูแลนักเรียน การขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครองเป็นไปได้ยาก 2. ครอบครัวนักเรียนมีฐานะยากจน ไม่มีเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียน อุปกรณ์การเรียน 3. ครอบครัวต้องให้นักเรียนหยุดเรียน หรือลาออก เพราะไม่มีเงินให้ไปโรงเรียน 4. นักเรียนอาศัยกับญาติที่ไม่สามารถดูแลบุตรหลานได้ดี ทำให้มีปัญหาการเรียนและพฤติกรรม 5. ครอบครัวมีพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้ผู้เรียน ทำให้นักเรียนนำมาใช้กับเพื่อนและครู
	P08	3.2 ความร่วมมือของครอบครัวและสังคม	1. ผู้ปกครองตามใจลูก ไม่กล้าสอนหรือตักเตือนเมื่อลูกทำผิด ทำให้ภาระในการสอนตกมาที่ครู 2. ผู้ปกครองไม่เชื่อว่าลูกมีปัญหา และต่อต้าน ต่อว่าครู อีกทั้งยังไม่ให้ความร่วมมือช่วยครู

ประเด็นหลัก	รหัส	ประเด็นย่อย	ตัวบ่งชี้
			3. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการดูแลลูก อีกทั้งยังคาดหวังและกดดันผลลัพธ์ที่ดีจากครู
4. ปัญหาเกี่ยวกับภาระงานนอกเหนือการสอน	P04	4.1 ภาระงานนอกการสอน	1. ต้องสอนไปพร้อมกับภาระรับผิดชอบงานในฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียน จนกระทบงานสอน 2. งานนอกเหนืองานสอนมากกว่างานสอน จนส่งผลต่อการสอนและผลการเรียนรู้ของนักเรียน 3. ต้องงานล่วงเวลา และทำงานวันเสาร์ อาทิตย์ ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอยู่เสมอ โดยที่งานนั้นไม่เกี่ยวกับการสอนและการพัฒนานักเรียน
5. ปัญหาเกี่ยวกับระบบการบริหารของโรงเรียน	P15	5.1 นโยบายผู้บริหาร/ระบบบริหารของโรงเรียน	1. ผู้บริหารไม่ทำงาน แต่อยากได้ผลงานและชื่อเสียง จึงสั่งให้ครูทำงานโดยไม่ให้ความช่วยเหลือเท่าที่ควรจะเป็น 2. ผู้บริหารไม่มีความรู้ ความสามารถด้านการบริหาร จึงไม่สามารถจัดการปัญหาในโรงเรียนได้ เกิดความขัดแย้ง 3. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานที่ได้ชื่อเสียง มากกว่างานที่พัฒนานักเรียน 4. ผู้บริหารพยายามสร้างกลุ่มอิทธิพลในโรงเรียน แบ่งฝ่าย และต่อต้านผู้คิดต่าง 5. ผู้บริหารไม่มีความสามารถในการบริหาร พยายามจะทำแบบโรงเรียนอื่น โดยไม่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน 6. ระบบการบริหารจัดการเอกสารในโรงเรียนไม่เป็นระเบียบ ไม่ทันสมัย ครูต้องทำเอกสารซ้ำซ้อน 7. เปลี่ยนผู้บริหารบ่อย มีผลต่อนโยบายที่เปลี่ยนไป ครูต้องปรับตัว และไม่มีคามมั่นคงในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ 8. นโยบายและระบบการบริหารโรงเรียนล้าสมัย ไม่ทันนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีมาช่วยในการเรียนการสอน
	P05	5.2 การบริหารงบประมาณ	1. งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอ หรือเหมาะสมกับพัฒนาการนักเรียน 2. ต้องขอรับบริจาคเงินจากแหล่งทุนต่างๆ เพื่อมาสนับสนุนการเรียนการสอนของโรงเรียน 3. บริหารจัดการงบประมาณอย่างไม่สมเหตุสมผล ลงทุนกับสิ่งที่ไม่สำคัญ โดยไม่ลงทุนกับผู้เรียน 4. ครูต้องออกเงินส่วนตัวบางส่วน หรือขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง ไม่มีเงินสำหรับซื้อสื่อการสอนที่ทันสมัย
	P17	5.3 ความไม่ชัดเจนของหลักสูตร	1. หลักสูตรโรงเรียนไม่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน นำหลักสูตรของโรงเรียนอื่นมาใช้ จึงพัฒนานักเรียนได้ไม่ถูกทาง 2. หลักสูตรไม่มีจุดเด่น ไม่มีหลักยึดปฏิบัติ ไม่ชัดเจน ทำให้ครูทำงานได้ยาก และขาดเป้าหมายที่ชัดเจน
6. ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนครู/ความไม่เสมอภาคทางการศึกษา	P12	6.1 การสอนไม่ตรงกับเอกวิชาที่เรียนจบมา/ เด็กพิเศษ	1. ครูต้องสอนในรายวิชาที่ไม่ตรงกับสาขาที่เรียนจบมา ทำให้ไม่ถนัด ต้องปรับตัว ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน 2. ครูได้รับมอบหมายให้สอนในระดับชั้นที่ไม่ตรงกับสาขาที่เรียนจบมา ทั้งยังส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน 3. ครูได้รับมอบหมายให้สอนเด็กพิเศษ ทั้งที่ไม่ได้เรียนจบมาในสาขาการศึกษาพิเศษ
	P13	6.2 อัตราครูไม่ครบชั้น	1. จำนวนครูในโรงเรียนมีน้อย ไม่ครบชั้น จึงต้องช่วยเหลือกัน ทำให้ภาระงานหนักกว่าปกติมาก 2. ครูต้องสอนรวบชั้นเรียนพร้อมกัน เนื่องจากครูไม่เพียงพอ ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัย

ประเด็นหลัก	รหัส	ประเด็นย่อย	ตัวบ่งชี้
	P07	6.3 ด้อยโอกาส	1. โรงเรียนเข้าไม่ถึงสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย แหล่งการเรียนรู้ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ห่างไกล 2. โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ครูต้องรับภาระในการดูแลโรงเรียน
	P14	6.4 การปรับตัวของครูจบใหม่	1. การต้องเผชิญกับสภาพปัญหาที่สับสนโง่งงและเกินความคาดหมาย ไม่ตรงกับที่ในมหาวิทยาลัยให้เจอ 2. การต้องได้ทำงานครูที่มากกว่าที่คิดไว้ จนไม่สามารถบริหารจัดการกับภาระงานทั้งหมดได้ทันเวลาที่กำหนด
7. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	P10	7.1 การออกแบบการกิจกรรมสอนและการจัดการชั้นเรียน	1. การสอนไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้ เนื่องจากนักเรียนไม่พร้อมไม่สามารถเรียนรู้ได้ 2. การสอนไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้ เนื่องจากขาดสื่อการสอนและงบประมาณสนับสนุน 3. ต้องพัฒนาเทคนิคการสอนให้ทันสมัย หลากหลาย เหมาะกับความแตกต่างและความสนใจของผู้เรียน 4. การต้องออกแบบกิจกรรมมีความซับซ้อนมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนปกติเรียนร่วมกับนักเรียนกลุ่มเด็กพิเศษ 5. ต้องออกแบบการสอนที่ช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มที่ไม่สนใจเรียน และท้องในวัยเรียน
	P18	7.2 การประเมินผลการเรียนรู้	1. ต้องออกแบบวิธีการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย เหมาะกับเด็กพิเศษ เด็กปกติ มีปัญหาพฤติกรรม 2. เมื่อรูปแบบการประเมินนักเรียนที่ ใช้ไม่ได้ผลกับนักเรียนกลุ่มพิเศษ ต้องค้นหาวิธีประเมินแบบใหม่อยู่เสมอ

จากตารางที่ 4 ทำให้เห็นภาพรวมของประเด็นปัญหาหลักที่ครูทั้ง 4 กลุ่มต้องพบและต้องแก้ไขปัญหา ซึ่งสถานการณ์ต่างๆเหล่านี้ ล้วนมีผลต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครูมาตลอดระยะเวลาของการทำงาน ซึ่งมี 7 ประเด็นปัญหาหลัก 19 ประเด็นย่อย 67 ตัวบ่งชี้ ข้อมูลนี้จะนำไปใช้ในการสังเคราะห์เป็นแนวทางส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครูในตอนี่ 2

ตอนที่ 2 แนวทางการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรครูเพื่อส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู

การศึกษาด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพในตอนี่ 1 ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรครูจากครูทั้ง 12 คน เพื่อให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพและช่วยเพิ่มความตั้งใจในการประกอบอาชีพครูให้กับนักศึกษาครู เมื่อนักศึกษาครูสำเร็จการศึกษาไปแล้วจะทำให้มีความพร้อมในการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตจริง ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปแนวทางไว้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แนวทางส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	แนวทางส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู
1. วิธี/รูปแบบการสอน	1.1 ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศและโลกปัจจุบัน	1. หลักสูตรครูปรับวิธี/รูปแบบการสอน ที่ทันสมัย สอดคล้องกับการพัฒนาของสังคมโลก 2. หลักสูตรครูส่งเสริมให้นักศึกษาใช้นวัตกรรมการสอนให้เกิดประโยชน์ สามารถประยุกต์ใช้ในห้องเรียนได้

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	แนวทางส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู
		3. หลักสูตรครูส่งเสริมให้นักศึกษาจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบผ่านโปรแกรมต่าง ๆ ที่ทันสมัย
1.2 สอดคล้องกับสภาพปัญหาจริงของโรงเรียนไทย/เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง		1. พานักศึกษาครูออกมาพบปัญหาที่เกิดขึ้นจริง โดยไม่จัดเตรียม เพื่อฝึกทักษะการจัดการกับปัญหา ในบริบทหลากหลาย เพื่อพิจารณาตนเองว่าเป็นครูจะรับได้หรือไม่และจะแก้ไขปัญหายังไง 2. สอนให้นักศึกษาทำได้ทุกอย่างในโรงเรียน ตั้งแต่แรกเรียนเข้ามาในโรงเรียนตอนเช้าจนถึงนักเรียนกลับบ้าน 3. กระบวนการสอนเป็นแบบ "สอนให้น้อย สอนเท่าที่จำเป็น สอนเท่าที่ใช้ได้จริง แต่เน้นปฏิบัติให้มาก" 4. หลักสูตรครูออกมาสำรวจสภาพปัญหาจริงที่ครูไทยต้องเจอในบริบทต่างๆ เพื่อนำไปออกแบบการสอนให้นักศึกษาครูได้เจอกับปัญหาจริงๆเหล่านั้นเพื่อให้มีทักษะในการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ 5. หลักสูตรครูจัดหาวิทยากรในหน่วยงานราชการ หน่วยงานทางการศึกษา เข้าไปให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานการศึกษา เพื่อให้เข้าใจการทำงานของครูที่มากกว่าการสอนนักเรียน 6. หลักสูตรทำการสำรวจว่าภายใน 1 ปี โรงเรียนจะมีกิจกรรมของโรงเรียนอะไรบ้าง และคัดเลือกกิจกรรมเหล่านั้นให้นักศึกษาครูได้เข้าไปมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมในโรงเรียนจริง ๆ เสมือนเป็นครูในโรงเรียน 7. หลักสูตรครูพานักศึกษาออกไปฝึกประสบการณ์ในโรงเรียนสมำเสมอทุกภาคการศึกษา เริ่มตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 -5
2. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	2.1 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	1. หลักสูตรครูเลือกโรงเรียนที่มีความหลากหลายของปัญหา ซึ่งเป็นปัญหาที่ครูต้องพบในชีวิตจริงให้นักเรียน 2. ก่อนฝึกสอนจริง หลักสูตรให้นักศึกษาครูได้ออกไปสังเกตการสอนและสังเกตห้องเรียนจริง เรียนรู้การทำงานครูบางอย่าง จดบันทึกปัญหาประจำวัน และเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหา 3. หลักสูตร ให้อิโณนักศึกษาได้มีประสบการณ์ตรงในการการสอนในโรงเรียนหลายลักษณะ ทั้งโรงเรียนเมือง ชนบท ด้อยโอกาส เด็กพิเศษ โรงเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมนักเรียน และอื่น ๆ
	2.2 การคัดเลือกครูพี่เลี้ยง	1. หลักสูตรครูคัดเลือกครูพี่เลี้ยงที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และเป็นตัวอย่างที่ดี 2. หลักสูตรมีแนวทางจัดการ เมื่อนักศึกษาเจอครูพี่เลี้ยงเอาเปรียบ กลั่นแกล้ง และหาประโยชน์จากนักศึกษา 3. อาจารย์นิเทศให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด
3. เนื้อหาวิชาในหลักสูตร	3.1 เพิ่มรายวิชาที่จำเป็นต่ออาชีพครู	1. หลักสูตรมีรายวิชาบังคับ ที่สอนเกี่ยวกับงานนอกเหนือการสอน เนื่องจากในชีวิตจริงครูต้องทำงานอื่น ๆ ที่มากกว่าการสอน เช่น งานในแผนกต่าง ๆ และ การทำงานร่วมกับองค์กรต่าง ๆ 2. หลักสูตรพานักศึกษาครูออกไปทำงานในฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อเรียนรู้การทำงานจริงในโรงเรียน 3. หลักสูตรให้ความรู้เกี่ยวกับระบบโครงสร้างการทำงานภายในโรงเรียน ความเชื่อมโยงกันของงานฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	แนวทางส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู
		4. มีวิชาการสอนแบบบูรณาการองค์ความรู้และนำนวัตกรรมการสอน/เทคโนโลยีสารสนเทศสู่การเขียนแผนการสอน และประยุกต์ใช้จริงในห้องเรียน 5. สอนวิชาการวิจัยในชั้นเรียนโดยเน้นการให้นักศึกษาครูลงมือทำวิจัยจริงในชั้นเรียน ไม่ใช่วิจัยเอกสารเพียงอย่างเดียว 6. ให้นักศึกษาทำวิจัยในชั้นเรียนสอดแทรกในภาระงานในรายวิชามากกว่า 1 รายวิชา เพื่อฝึกวิจัยอย่างคล่องแคล่ว 7. สอนจิตวิทยาการสอน และจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก การปรึกษาและการแนะแนว และพาลไปสอนเด็ก อยู่กับเด็กจริง ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย เพื่อได้ใช้จิตวิทยาให้เกิดประโยชน์จริงในห้องเรียน 8. หลักสูตรมีวิชาการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะ เพื่อให้นักศึกษามีความรู้อย่างลึกซึ้ง และมีประสบการณ์สอนเด็กพิเศษ 9. มีวิชาที่ฝึกให้นักศึกษาได้สร้างสื่อการสอนที่หลากหลาย จากวัสดุต่าง ๆ และวัสดุในท้องถิ่นและรอบตัวอย่างเชี่ยวชาญ 10. หลักสูตรครูมีวิชาที่ฝึกให้นักศึกษามีทักษะการเป็นครูอย่างรอบด้าน ทั้งดนตรี ศิลปะ และวิชาเฉพาะสาขา 11. เพิ่มวิชาเลือก เกี่ยวกับการจัดการกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้รับมือกับการเปลี่ยนแปลงมากมายเกี่ยวกับตัวเด็กและสภาพสังคม และพัฒนานตนเองอยู่เสมอ
	3.7 คัดเลือกรายวิชา/ลด/รวมรายวิชาที่ซ้ำซ้อน ไม่ได้ใช้ประโยชน์	1. รวมเนื้อหาที่มีความซ้ำซ้อนกันไว้ด้วยกันในบางรายวิชา โดยเฉพาะรายวิชาที่เป็น การบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับปรัชญาโนทัศน์ที่ไม่ได้นำไปใช้จริงในการประกอบอาชีพมากนัก 2. ตัดเนื้อหารายวิชาที่บรรยาย สร้างความน่าเบื่อ และปรับรูปแบบการสอนให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย
4. การส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครู ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	4.1 การส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครู ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	1. หลักสูตรไม่สอนวิชาการบรรยายบรรณวิชาชีพครูโดยการอธิบาย บรรยาย หรือให้จำเนื้อหา แต่ควรให้ฝึกประสบการณ์สอนจริง ๆ การอยู่ร่วมกับนักเรียนจริง ๆ เพราะคุณลักษณะเหล่านี้จะเกิดขึ้นในตัวขอของนักศึกษาโดยอัตโนมัติเมื่อเจอสภาพจริง ผ่านกรณีศึกษา การวิพากษ์สถานการณ์ หรือกิจกรรมต่าง ๆ 2. สร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและสร้างแรงจูงใจในการเป็นครูผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสม หลากหลาย ไม่จำเจ 3. ให้โอกาสนักศึกษาได้เห็นตัวอย่างครูที่ดีและไม่ดี เพื่อเป็นกรณีศึกษา
5. อาจารย์	5.1 เข้าใจผู้เรียน/ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. อาจารย์ผู้สอนจะต้องเข้าใจนักศึกษาอย่างลึกซึ้ง โดยสอนยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. อาจารย์ผู้สอนเข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษายุคใหม่ และปรับตัวให้เข้ากับผู้เรียน 3. อาจารย์มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและผู้เรียน และปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ
	5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน	1. อาจารย์ผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน ให้เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข กล้าแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม 2. อาจารย์ผู้สอนมีสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษาครู รู้จักและให้ความสำคัญกับผู้เรียนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตัวที่เหมาะสมของครูต่อศิษย์ ไม่มุ่งเน้นแต่การสอนโดยไม่สนใจความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน
	5.3 เทคนิคการสอน/การจัดกิจกรรม	1. อาจารย์สอนแบบสอนสรุปสั้น ๆ เน้นการลงมือปฏิบัติและการให้นักศึกษาเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆร่วมกัน

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	แนวทางส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู
		2. อาจารย์รู้เทคนิคการสอนใหม่ ๆ และนำมาใช้สอนนักศึกษาและสอนให้นักศึกษาใช้เทคนิคต่าง ๆ นี้ ในห้องเรียนเป็นด้วย 3. อาจารย์สอนทั้งความรู้และคุณธรรมจริยธรรมในการเป็นครูควบคู่กันไปเสมอ 4. อาจารย์เป็นตัวอย่างที่ดีในการสอนแบบสมรรถนะ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง เพื่อที่นักศึกษาครูจะได้สอนเป็น และนำมาใช้ในห้องเรียนตัวเองได้ถูกต้อง 5. อาจารย์สอนโดยเน้นการวิพากษ์ การเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ยกสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนมาให้ระดมความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อน
6. เสนอโอกาสในการประกอบอาชีพ	6.1 โอกาสในการประกอบอาชีพทางการศึกษา	1. หลักสูตรมีการจัดนิทรรศการการรับสมัครงาน จากโรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาครูที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา เพื่อเสนอโอกาสในการได้งาน 2. หลักสูตรมีการอบรม ให้ความรู้ หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพของนักศึกษาครู ทั้งอาชีพครู และอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอื่น ๆ ด้วย
	6.2 ปลุกฝังการกลับไปเป็นครูที่บ้านเกิด/การกระจายครูสู่พื้นที่ขาดแคลนครู	1. ปลุกฝังค่านิยมการกลับไปเป็นครูที่บ้านเกิด เพื่อให้ครูพัฒนาถิ่นกำเนิด และลดโอกาสการย้ายโรงเรียนของครู 2. ปลุกฝังค่านิยมในการเป็นครูในพื้นที่ขาดแคลนครู ด้วยโอกาส เพื่อกระจายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม
7. ระบบการคัดเลือกนักศึกษา	7.1 คัดเลือกคนที่มีความอยากเป็นครู	1. คัดเลือกนักศึกษาครูจากจากคุณสมบัติพื้นฐาน คะแนน และคุณสมบัติอื่น ๆ ที่หลากหลายร่วมกัน 2. คัดเลือกนักศึกษาครูจากคะแนนวัดระดับความมุ่งมั่นตั้งใจอยากเป็นครู มีศรัทธาต่อวิชาชีพครู 3. คัดเลือกนักศึกษาครูที่ดี จากการเป็นผู้ใฝ่เรียนและแสวงหาความรู้ การเป็นผู้ที่มีความคิดกว้างไกลในเรื่องต่าง ๆ
	7.2 ให้ออกาสคนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือพื้นที่ขาดแคลนครู	1. คัดเลือกนักศึกษาครู จากกลุ่มนักเรียนที่มาจากชุมชนห่างไกล ด้วยโอกาส เพื่อกลับไปพัฒนาบ้านเกิดของตน 2. คัดเลือกนักศึกษาครูจากกลุ่มนักเรียนที่นำเสนอโครงการหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการกระจายครูสู่พื้นที่ขาดแคลนครู เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา และสานต่อโครงการของนักเรียนให้เกิดขึ้นจริง

จากตารางที่ 5 พบว่า แนวทางที่ครูต้นแบบและครูในโรงเรียนซึ่งถือเป็นผู้มีประสบการณ์ตรงในการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรครูเพื่อส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู เพื่อที่ครูจบใหม่จะมีความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์สภาพจริงของอาชีพครู โดยไม่เกิดภาวะตกใจและผิดหวัง จนนำไปสู่ความรู้สึกท้อแท้ และลดความตั้งใจในการประกอบอาชีพครูไปในที่สุดนั่นเอง หากหลักสูตรสามารถนำแนวทางเหล่านี้ไปใช้ได้จริง จะทำให้นักศึกษาครูมีความพร้อมในการเป็นครู ไม่ลดความตั้งใจประกอบอาชีพครูถึงแม้ต้องพบกับปัญหาในสภาพโรงเรียนจริงก็ตาม

อภิปรายผลการวิจัย

สถานการณ์ที่มีผลต่อความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู จากการสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงานเป็นฐาน ซึ่งสถานการณ์ปัญหาที่ครูในแต่ละกลุ่มพบนั้น มีความสอดคล้องกับลักษณะของโรงเรียน นั่นคือ 1) กลุ่มครูต้นแบบ มักให้ความสำคัญกับปัญหาความแตกต่างของผู้เรียน และพยายามนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการ

สอนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการเรียนรู้ ในขณะที่ 2) กลุ่มโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลหรือด้อยโอกาส จะพบปัญหาครูไม่ครบชั้น ภาระงานสอน ภาระงานนอกเหนือการสอน และการสอนไม่ตรงตามวิชาเอกที่เรียนจบมา เนื่องจากข้อจำกัดด้านการขาดครู จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมาเป็นอย่างที่ควรจะเป็น 3) กลุ่มโรงเรียนที่มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ส่วนมากพบปัญหาเรื่องของจำนวนผู้เรียนมากเกินไปจนครูต่อเด็กที่ควรจะเป็น ส่งผลต่อความสามารถในการดูแลนักเรียนอย่างไม่ทั่วถึง อีกทั้งยังพบปัญหาจากครอบครัวนักเรียน ที่ขาดความพร้อมและขาดการให้ความร่วมมือในการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ซึ่งอิทธิพลของการช่วยเหลือของผู้ปกครองนั้นมีผลต่อนักเรียนอย่างมาก (ดาร์พงษ์ รัตนสุวรรณ, 2559) ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนสะสมจนแก้ไขยากและตกเป็นภาระหนักของครู และสุดท้าย คือครูกลุ่มที่มีปัญหาพฤติกรรมนักเรียน ทั้งการทะเลาะวิวาท ท้องในวัยเรียน ไม่สนใจเรียน ยาเสพติด หรืออื่น ๆ ซึ่งพบว่า ปัญหาที่ครูกลุ่มนี้พบนั้นมีความสอดคล้องกับครูกลุ่มที่สาม เนื่องจากสาเหตุของปัญหามาจากตัวนักเรียนและการไม่ให้ความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่

แนวทางในการส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูที่สังเคราะห์ขึ้นมาจากสถานการณ์และงานที่ผู้วิจัยกำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลได้วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาที่พบ เพื่อฉายภาพแนวทางในการส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู พบว่าสิ่งที่หลักสูตรควรเน้นคือการสอนเนื้อหาให้มีความกระชับและใช้ได้จริง และเพิ่มรายวิชาที่ส่งเสริมความรู้ทักษะที่ครูต้องใช้จริงในการประกอบอาชีพ เช่น วิชางานนอกเหนือการสอน การรับมือกับการศึกษาพิเศษ การรับมือกับความเปลี่ยนแปลง หรือการประยุกต์ใช้นวัตกรรมการสอนลงสู่ชั้นเรียน เป็นต้น อีกทั้งสิ่งสำคัญคือการให้นักศึกษาครูได้มีประสบการณ์ตรงในการสอน การคลุกคลีกับการทำงานในโรงเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับมนัสนันท์ หัตถศักดิ์ (2564) ได้กล่าวถึงความความต้องการจำเป็นของนักศึกษาครูต่อหลักสูตรครูว่าส่วนมากนักศึกษาครูต้องการมีความรู้ในการจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ มีทักษะในการเข้าใจผู้เรียนและต้องการให้หลักสูตรจัดประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนให้มากขึ้นก่อนที่จะออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม สร้างความมั่นใจ และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ อีกทั้ง สุภาพร เทียมบุญประเสริฐ และคณะ (2563) ได้อธิบายไว้ว่าปัจจุบันหลักสูตรครูควรแสดงจุดเด่นของหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพ มีทักษะการสื่อสารในการทำโดยเน้นการมีประสบการณ์ตรงกับบุคคลภายนอกหลักสูตร และโรงเรียนที่หลากหลายมากขึ้น รวมถึงต้องส่งเสริมความก้าวหน้าและโอกาสในการประกอบอาชีพอื่นด้วยนอกจากการเป็นครู เนื่องจากอาชีพด้านการศึกษาไม่ได้มีเพียงอาชีพครูเท่านั้น ดังที่กล่าวว่ นักศึกษากลุ่มที่ลาออกกลางคัน ให้ความสำคัญกับเหตุผลในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาเรียนที่ส่งเสริมความก้าวหน้าของตนเอง ซึ่งท้ายที่สุดแล้ว แนวทางที่ได้มานี้ มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาจริงของครูไทย เป็นแนวทางที่ได้มาจากปัญหาที่พบและมองย้อนกลับไปยังการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรครู เพื่อสร้างเจตคติ ทักษะ ความรู้ ให้นักศึกษาครูมีความพร้อมในการรับมือกับปัญหาที่ครูไทยต้องพบ โดยไม่ย่อท้อ มาลาออก หรือลดความตั้งใจประกอบอาชีพครูระหว่างและหลังจบการศึกษาจากหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ได้ข้อค้นพบในเรื่องแนวทางการ ส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู เพื่อปรับปรุงหลักสูตรครู
2. ได้องค์ความรู้ในการใช้วิธีวิทยาการสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงานเป็นฐาน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร รวมทั้งวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ให้เหมาะสมมากขึ้น
3. อาจารย์ในหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ได้มีตัวอย่างข้อมูลซึ่งเป็นสถานการณ์จริงที่พบในโรงเรียน เพื่อประโยชน์ในการใช้ประกอบการสอนในหลักสูตร และเพื่อการเตรียมนักศึกษาครูให้พร้อมเผชิญสถานการณ์จริงในโรงเรียน

4. หลักสูตรผลิตครูได้แนวทางการส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู ซึ่งนำไปสู่การทบทวนการจัดหลักสูตรและกิจกรรมต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เหมาะสมมากขึ้น

5. ทำให้สถาบันผลิตครูได้สารสนเทศเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู ซึ่งนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครูให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาระดับความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู เพื่อเปรียบเทียบจุดแข็ง จุดอ่อน ของหลักสูตร และนำสู่การแลกเปลี่ยนและปรับปรุงหลักสูตรครูให้คุณภาพ

2. ศึกษาความสอดคล้องของแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครูจากครูในโรงเรียน และข้อมูล จากกลุ่มนักศึกษาครูร่วมด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลการสะท้อนคุณภาพหลักสูตรครูที่เป็นปัจจุบันมากขึ้น

3. ควรศึกษาวิจัยเชิงปริมาณร่วมด้วย โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปพัฒนาเป็นเครื่องมือวัดระดับความตั้งใจประกอบอาชีพครูของนักศึกษาครู

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพล แจ้งอักษร. (2557). *อิทธิพลของพัฒนาการการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีต่อพัฒนาการแรงจูงใจในการเป็นครูของการสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดสถานการณ์และงานครู: การวิเคราะห์โมเดลโค้งพัฒนาการแฝงเชิงสาเหตุที่มีตัวแปรหลัอมเวลาไขว้* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ. (2559). *การผลิตครูเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้สู่อนาคตการศึกษาไทย*. กระทรวงศึกษาธิการ. <http://www.moe.go.th/moe/upload/news20/FileUpload/46009-8402.pdf>
- มนัสนันท์ หัตถศักดิ์. (2564). ความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้การจัดการชั้นเรียนของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 38(103), 145-157.
- สุขุมลย์ นนทหลั. (2558). *อิทธิพลส่งผ่านแบบปรับของการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเป็นครูที่มีต่อความมุ่งมั่นตั้งใจในการเป็นครู*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- สุภาพร เทียมบุญประเสริฐ, ทรงเกียรติ เถนว่อง, กาญจนา ตระกูลวรกุล. (2563). การศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 38(103), 145-157.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. <http://new.obec.go.th/wp-content/uploads/2018/09/obec61.pdf>
- Ikupa, M., Wilfried, A., Amanda, B., & Nadira, S. (2019). Student-teachers' commitment to teaching and intentions to enter the teaching profession in Tanzania. *South African journal of education*, 39(1). <https://doi.org/10.15700/saje.v39n1a1485>
- Selim E., Andreas J., Philipp H., Karl O., & Wilfried S. (2016). Tangible industry 4.0: A Scenario-based approach to learning for the future of production. *Procedia CIRP*, 54, 13-18. <https://doi.org/10.1016/j.procir.2016.03.162>

Tran L. H. N., & Huynh, N. T. (2019). Preservice teachers' experiences with internship-related challenges in regional schools and their career intention: implications for teacher education programs. *Journal of early childhood teacher education*, 40(2), 159-176.

<http://doi:10.1080/10901027.2018.1536902>

UNESCO Bangkok. (2018, October). Teachers have their say: UNESCO Bangkok recognizes education's transformational role, UNESCO Bangkok. <https://bangkok.unesco.org/index.php/content/teachers-have-their-say-unesco-bangkok-recognizes-educations-transformational-role-region>